
AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI ALBA

---

16 septembrie

Ziua internațională a stratului de ozon

În fiecare an, la data de 16 septembrie, este marcată *Ziua internațională pentru protecția stratului de ozon*. Anul acesta marchează cea de-a 32-a aniversare a Protocolului de la Montreal.

În 1994, cea de-a 49-a sesiune a Adunării Generale ONU, prin rezoluția nr. 49/114, a proclamat ziua de 16 septembrie drept *Ziua internațională pentru protecția stratului de ozon*, marcând astfel semnarea în 1987 a Protocolului de la Montreal privind interzicerea substanțelor care diminuează stratul de ozon. În acest context, toate statele lumii au fost invitate să marcheze această zi prin diverse acțiuni în concordanță cu obiectivul principal al Protocolului și Amendamentele sale.

Protocolul de la Montreal cu privire la substanțele care distrug stratul de ozon a fost elaborat sub conducerea Programului Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător, adoptat la data de 16 septembrie 1987 și care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1989. Protocolul de la Montreal obligă părțile semnatare să elimine progresiv substanțele care diminuează stratul de ozon, conform unui calendar prestabilit. Un număr de 197 de state au ratificat Protocolul de la Montreal, care este un model de acord multilateral în domeniul protecției mediului. Astăzi, protocolul este considerat unul dintre instrumentele de cooperare internațională cu cel mai mare succes, demonstrându-se astfel că printr-un efort comun omenirea poate salva planeta de la dezastre.

Stratul de ozon, un scut fragil de gaz, protejează Pământul de partea dăunătoare a razelor soarelui, ajutând astfel la păstrarea vieții pe planetă.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI ALBA

Alba Iulia, str. Lalelelor, nr. 7B, cod 510217

E-mail: office@apmab.anpm.ro; Tel. 0258 - 813290; Fax 0258 – 813248

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

Stratul de ozon a început să se degradeze odată cu accelerarea dezvoltării industriale, prin cantitatea tot mai mare de gaze nocive produse la suprafața terestră, care ajunse în atmosferă au produs dereglări consistente în stratul de ozon.

Ozonul este un gaz ușor albăstrui, cu miros înțepător, alcătuit din trei atomi de oxigen (O₃). Circa 90% din ozon se află în stratosferă, iar restul de 10% se află în troposferă. Ozonul stratosferic reprezintă învelișul protector al Pământului și este situat la o altitudine între 15 și 40 km. Rolul său este de a reține radiațiile ultraviolete biologic nocive din lumina solară. Ozonul troposferic, situat la altitudini mai joase (12 km), poate avea efecte nocive pentru sănătatea umană și vegetație. Stratul de ozon suferă, în mod natural, o permanentă formare și disociere a moleculelor de ozon prin reacțiile care au loc între compușii naturali conținând azot (eliberați de sol și de apa oceanelor), hidrogen (rezultat din vaporii de apă) și clor (eliberat de oceane). Aceste reacții nu distrug echilibrul stratului de ozon stratosferic. Dezechilibrul este creat de apariția în stratosferă a substanțelor sintetice din clasele cloroflorocarburilor (CFC), hidrocloroflorocarburilor (HCFC), halonilor și a altor substanțe organice cu conținut de halogeni.

Primele observații cu privire la rezultatele reacției cloroflorocarburilor cu ozonul au fost făcute de savanții americani M. Molina și S. Rowland în 1974. Momentul care a atras îngrijorarea mondială privind deprecierea stratului de ozon a avut loc în 1985, când cercetătorii de la British Antarctic Survey au descoperit o spărtură în stratul de ozon de deasupra Antarcticii. Principiile colaborării internaționale privind protecția stratului de ozon au fost elaborate în cadrul Convenției de la Viena din 1985, care a intrat în vigoare la 2 septembrie 1988.

La 15 octombrie 2016, la Kigali, Rwanda, a fost adoptat un nou amendament adus Protocolului de la Montreal, în vederea eliminării progresive a hidrofluorocarburilor (HFC), care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2019.

România a făcut demersuri comune cu celelalte state în vederea luării măsurilor necesare pentru diminuarea acestui fenomen. Prin Legea nr. 84 din decembrie 1993, România a aderat la Convenția privind protecția stratului de ozon, adoptată la Viena la 22 martie 1985 și la Protocolul privind substanțele care epuizează stratul de ozon, adoptat la Montreal, la 16 septembrie 1987. De asemenea, a acceptat Amendamentele la Protocolul de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon, adoptate la Londra în 1993, la Copenhaga în 2001 și Montreal în 2001.

Eliminarea controlată a substanțelor care epuizează stratul de ozon, nu numai că a contribuit la protejarea stratului de ozon pentru această generație și generațiile viitoare, ci a contribuit, de asemenea, în mod semnificativ la eforturile globale de abordare a schimbărilor climatice; în plus, a protejat sănătatea umană și ecosistemele prin limitarea radiațiilor ultraviolete dăunătoare care ajung pe Pământ.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI ALBA

Alba Iulia, str. Lalelelor, nr. 7B, cod 510217

E-mail: office@apmab.anpm.ro; Tel. 0258 - 813290; Fax 0258 – 813248

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

În condițiile utilizării raționale a substanțelor care depreciază stratul de ozon, în conformitate cu prevederile Protocolului de la Montreal, stratul de ozon se va reface complet până în anul 2060, mai mult de 300 de cercetători din 34 de țări subliniază acest lucru având dovezi concrete ale acestei tendințe.

Cea mai recentă evaluare științifică a stratului de ozon, finalizată în 2018, arată că în unele părți stratul de ozon s-a refăcut cu o rată de 1-3% pe deceniu, începând cu anul 2000. La țintele stabilite, stratul de ozon din Emisfera Nordică, de la latitudine medie, s-ar putea reface complet până în anii 2030, iar cel din Emisfera Sudică până în 2050, respectiv în Regiunile Polare până în 2060. Cu toate acestea, trebuie continuate eforturile pentru a menține aceste câștiguri, și trebuie să rămânem vigilenți la utilizarea oricăror surse ilegale de substanțe care pot diminua stratul de ozon.

De asemenea, trebuie susținut amendamentul Kigali la Protocolul de la Montreal, care a intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2019. Prin eliminarea treptată a hidrofluorocarburilor (HFC), care sunt gaze ce contribuie la încălzirea climei, acest amendament poate evita o creștere de până la 0,4°C a temperaturii globale, până la sfârșitul secolului nostru, contribuind și la protejarea stratului de ozon.

În 2019, tema aleasă "32 Years and Healing" celebrează cei peste 30 de ani de cooperare internațională remarcabilă de protejare a stratului de ozon și a climei în general, sub Protocolul de la Montreal. Ne reamintește, totodată, că trebuie să menținem ritmul pentru a avea siguranța unor oameni sănătoși și a unei planete sănătoase. Protocolul de la Montreal a condus la eliminarea treptată a 99 % din clorofluorocarburile (CFC) care provin din sistemele de răcire ale frigiderelor și aparatelor de aer condiționat, din spray-uri, din procesele de fabricație a spumelor industriale și din procesele de spălare a metalelor și a componentelor electronice, potrivit <https://ozone.unep.org>

În România, eforturile de scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră sunt concretizate în două planuri naționale de acțiune, Planul Național de Acțiune pentru Schimbări Climatice și Programul Național de Eliminare Treptată a Substanțelor care Epuizează Stratul de Ozon.

p. Director executiv,

Dimitrie – Horațiu CLEPAN

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI ALBA

Alba Iulia, str. Lalelelor, nr. 7B, cod 510217

E-mail: office@apmab.anpm.ro; Tel. 0258 - 813290; Fax 0258 – 813248

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679